

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 485/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Urbárska a pasienková spoločnosť Vyšné Slovinky, pozemkové spoločenstvo**, Slovinky 345, IČO 31 944 981, zastúpeného Advokátska kancelária Nicol Hlaváčiková s.r.o., Bočná 10, Košice, proti uzneseniu Okresného súdu Rožňava č. k. 4C/33/2021-545 z 30. mája 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. augusta 2025 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Rožňava (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať mu trovy vzniknuté v konaní pred ústavným súdom.
2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom, ktorého predmetom bola náhrada škody, mal sťažovateľ procesné postavenie žalovaného.
3. Uznesením č. k. 4C/33/2021-518 z 28. novembra 2024 v spojení s opravným uznesením zo 6. decembra 2024 okresný súd obsadený vyšším súdny úradníkom rozhodol, že žalobcovia v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi trovy konania 2 392,42 eur.
4. O sťažnosti žalobcov rozhodol sudca okresného súdu napadnutým uznesením, ktorým uznesenie vyššieho súdneho úradníka podľa § 250 ods. 2 Civilného sporového poriadku zmenil tak,

že žalobcom v 1. a 2. rade uložil povinnosť nahradiť sťažovateľovi spoločne a nerozdielne trovy konania 1 753,98 eur. Sťažnosť žalobcov vyhodnotil ako dôvodnú, pretože sťažovateľovi nemala byť priznaná náhrada trov za dva úkony právnej služby – písomné podania z 19. júna 2022 a 30. júna 2023. Uvedené podania totiž podľa názoru okresného súdu neobsahovali nové skutočnosti, ktoré by mohli smerovať k rozhodnutiu vo veci samej, ale ich obsahom boli tvrdenia uvedené už v predchádzajúcich písomných podaniach sťažovateľa. Okresný súd preto predmetné úkony nepovažoval za účelne vynaložené trovy konania.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti atakujúcej napadnuté uznesenie okresného súdu, ktoré označuje za nepreskúmateľné a arbitrárne namieta, že okresný súd iba veľmi povrchno odôvodnil svoj záver, že dva úkony právnej služby – vyjadrenia z 19. júna 2022 a 30. júna 2023 nespĺňajú kritérium účelnosti. Uvedená argumentácia nie je podporená žiadnym presvedčivým objasnením, na základe čoho okresný súd dospel k takémuto hodnoteniu predmetných úkonov právnej služby. Vyjadril nesúhlas s tvrdením okresného súdu, že sporné písomné podania obsahujú zhodnú argumentáciu, aká už bola obsiahnutá v jeho predchádzajúcich podaniach. Vo vyjadrení z 19. júna 2022 totiž produkoval právnu argumentáciu o pravidlách, ktorými sa musí spravovať hodnotenie dôkazu znaleckým posudkom, pričom poukázal aj na relevantnú odbornú literatúru a judikatúru. Vo vyjadrení z 30. júna 2023 sa napríklad nachádzala zásadná procesná námietka neprípustnej novoty v odvolacom konaní, ktorá bola reakciou na predloženie lekárskeho potvrdenia spolu s vyjadrením žalobcov. Podotkol, že vo veci bolo rozhodnuté rozsudkom pre zmeškanie, preto je konštatovanie súdu, že jeho sporné podania neprispeli k meritórnemu rozhodnutiu, zarážajúce. Súčasne nereflektoval, že predmetné podania boli predložené na základe výzvy súdu a boli reakciou na podania protistrany.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka o porušení označených práv podľa ústavy, dohovoru a dodatkového protokolu uznesením sudcu okresného súdu, ktorý vyhovel sťažnosti žalobcov a rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka o výške trov konania zmenil tak, že sťažovateľovi nepriznal odmenu za dva úkony právnej služby.

7. Ústavný súd, zohľadňujúc sťažnostné námietky smerujúce proti rozhodnutiu všeobecného súdu o výške náhrady trov konania, považuje v prvom rade za žiaduce poukázať na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že rozhodovanie o trovách konania pred všeobecnými súdmi je zásadne výsadou týchto súdov, pri ktorej sa prejavujú atribúty ich nezávislého súdneho rozhodovania (IV. ÚS 248/2008, III. ÚS 125/2010, I. ÚS 134/2016). K problematike trov konania sa stavia nanajvýš rezervovane, podrobuje ju obmedzenému ústavnoprávnomu prieskumu, pričom k zrušeniu napádaného výroku o trovách konania pristupuje skutočne iba výnimočne. Tento prístup vychádza z názoru, že rozhodnutie o trovách konania má vo vzťahu k veci samej jednoznačne akcesorickú povahu a samo osebe väčšinou nedosahuje takú intenzitu, ktorá je spôsobilá porušiť základné práva a slobody, akokoľvek sa môže účastníka konania citelne dotknúť. To však ale

neznamená, že rozhodnutiami o trovách konania nemôže dôjsť k porušeniu práv sťažovateľa. Otázka náhrady trov konania môže nadobudnúť ústavnoprávnu dimenziu v prípade takého postupu všeobecného súdu, ktorý je založený na celkom zjavne nesprávnej interpretácii a aplikácii príslušných ustanovení zákona upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvôle, a taktiež v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania celkom nedostatočné, t. j. nepreskúmateľné (obdobne napr. IV. ÚS 348/2011, IV. ÚS 341/2012, II. ÚS 837/2015).

8. To znamená, že ústavný súd uplatní svoju kasačnú právomoc len v prípade, ak ústavná sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom rozsahu, resp. intenzite.

9. O taký prípad však v posudzovanej veci sťažovateľa nejde.

10. Po dôkladnom preskúmaní napadnutého uznesenia sudcu nadväzujúceho na rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka o výške priznanej náhrady trov konania ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa v prípade sťažovateľa nedopustil takého extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich rozhodovanie o trovách konania, ktoré by predstavovalo porušenie jeho práva na spravodlivé súdne konanie, a vec by tým posunulo do ústavnoprávnej roviny. V tejto súvislosti zároveň zdôrazňuje, že z jeho postavenia (čl. 124 ústavy) mu neprislúcha posudzovať zákonnosť a už vôbec nie správnosť napadnutého uznesenia, ale len jeho súladnosť s ústavnými princípmi spravodlivého súdneho konania.

11. Podstatným v danom prípade je, že v označenom konaní bola predmetom napadnutého rozhodnutia výlučne otázka výšky trov konania, t. j. išlo o otázku akcesorickú, ktorá priamo nesúvisela s konaním vo veci samej, pričom námietky sťažovateľa sa obmedzujú len na bežnú polemiku s právnym názorom okresného súdu vo sfére podústavnej právnej regulácie.

12. Sťažovateľ v danom prípade nesúhlasí s rozhodnutím sudcu okresného súdu, ktorý dospel k záveru o dôvodnosti sťažnosti žalobcov a potrebe zmeniť rozhodnutie vyššieho súdneho úradníka vo vzťahu k odmene za dva úkony právnej služby – písomné vyjadrenia sťažovateľa z 19. júna 2022 a 30. júna 2023.

13. Z dôvodov napadnutého uznesenia vyplýva, že sudca okresného súdu síce konštatoval, že obe písomné podania sú úkonmi v zmysle § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov a boli predložené na základe výzvy súdu, avšak tieto neobsahovali žiadne nové skutočnosti ani tvrdenia, ale boli iba zhrnutím predchádzajúcich vyjadrení sťažovateľa, preto ich nepovažoval za účelne vynaložené trovy konania. Okresný súd teda prihliadol na povahu uvedených vyjadrení a skutočnosť, že sťažovateľ ich predložil na základe výzvy súdu, avšak po zhodnotení ich obsahu dospel k záveru, že tieto úkony nespĺňajú kritérium účelnosti.

14. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd v rámci rozhodovania o sťažnosti žalobcov uplatnil zákonom daný priestor na uváženie účelnosti trov konania a náležite vysvetlil, z akých dôvodov sťažovateľovi nepriznal náhradu trov konania za dva sporné úkony (písomné podania na súde). Ústavný súd v posudzovanej veci nezistil nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti napadnutého uznesenia okresného súdu a vec by posunulo do ústavnoprávnej roviny. Ako už totiž bolo načrtnuté, otázka úplne presnej výšky

náhrady trov v zásade nemá ústavnoprávny rozmer. V tejto súvislosti ústavný súd zdôrazňuje, že jeho úlohou nie je a ani nemôže byť rozhodovanie o účelnosti trov konania, resp. prepočítavanie trov v „tretom stupni konania“ [obdobne I. ÚS 475/2020 (ZNaU 81/2020)]. Ústavnému súdu v žiadnom prípade neprináleží rozhodovať, za ktoré úkony právnej služby má alebo nemá byť sťažovateľom odmena priznaná, a neprislúcha mu ani prehodnocovať záver všeobecného súdu o (ne)účelnosti jednotlivých úkonov právnej služby tak, ako to od neho sťažovateľ požaduje. Opačný prístup k posudzovaniu námietok sťažovateľa by v konečnom dôsledku smeroval k spochybňovaniu ústavného postavenia ústavného súdu ako súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) a vyústil by do jeho vnímania ako riadnej (prípadne mimoriadnej) opravnej inštalácie v rámci sústavy všeobecných súdov (obdobne II. ÚS 85/2022).

15. Podľa názoru ústavného súdu okresný súd rozhodol vo veci sumy náhrady trov v intenciách právnych predpisov spôsobom, ktorý nesignalizuje žiaden závažný exces a ani zásah do namietaných práv sťažovateľa. Odôvodnenie napadnutého uznesenia ústavný súd považuje za dostatočné a ústavné konformné, a teda nevyžadujúce uplatnenie jeho kasačnej právomoci (obdobne IV. ÚS 229/2024, III. ÚS 153/2023). Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

16. K záveru o zjavnej neopodstatnenosti bolo potrebné dospieť, aj pokiaľ ide o tú časť ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Z dôvodov ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ porušenie týchto práv odvíja od porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Práve s ohľadom na argumentačné prepojenie oboch uvedených obsahových častí ústavnej sťažnosti nemohlo v dôsledku absencie porušenia základného práva zaručeného podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru dôjsť ani k porušeniu sťažovateľom označených práv hmotného charakteru. Aj v tejto časti preto bolo potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

17. Keďže ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť ako celok, nebolo potrebné zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. septembra 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu